

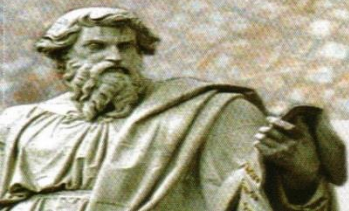
BIBLIJSKO - MOLITVENA ZAJEDNICA

SVETI PAVAO

Vjerujem u Isusa Krista, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao

Uistinu, besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja. Ta pisano je: "Upropastit ću mudrost mudrih, i odbacit ću umnost umnih. Gdje je mudrac? Gdje je književnik? Gdje je istraživač ovoga svijeta? Zar ne izludi Bog mudrost svijeta?" Doista, kad svijet u mudrosti Božjoj Boga ne upozna mudročću, svidjelo se Bogu ludošću propovijedanja spasiti vjernike. Jer i Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak - i Židovima i Grcima - Krista, Božju snagu i Božju mudrost. Jer ludo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jače je od ljudi (1 Kor 1,18-25).

**Krist je umro za naše grijeh
po Pismima,
i bio pokopan (1 Kor 15,3-4)**

Sablazan križa

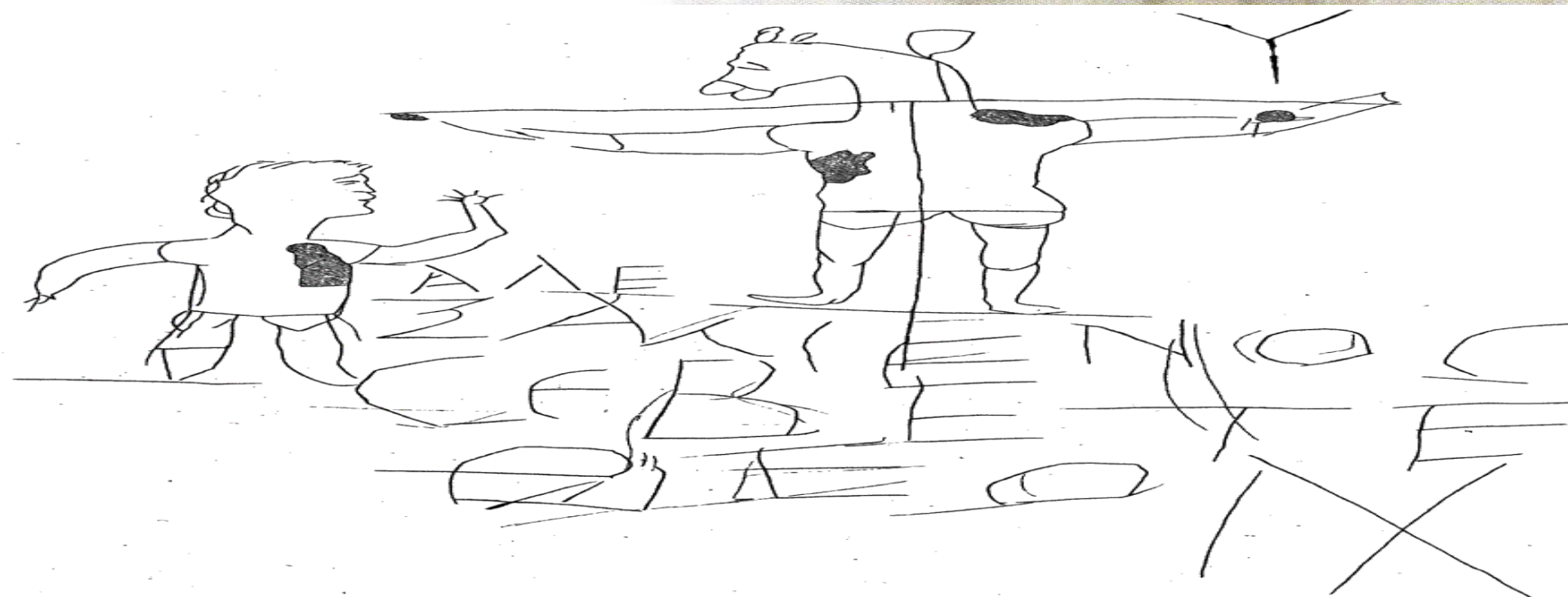
Nama je svakodnevni život bez znaka križa teško zamisliv: znak križa krasi naše stanove, nosimo ga kao nakit. Križevi uz putove kojima prolazimo pozivaju da se zaustavimo i odmorimo. U vrijeme Apostola Pavla o križu se posve drugačije razmišljalo. Umjetničko prikazivanje raspetoga Isusa na križu poznato nam je tek od sredine četvrtog stoljeća. Do toga vremena križ je bio oruđe kojim se izvršavala najteža

2. Timotej 2:12

*Preuzmi svoj dio patnje
kao dobri vojnik Krista Isusa.*

smrtna kazna. Najraniji prikaz znaka križa imamo tek početkom drugog stoljeća i to ne kao pobožnu sliku nego kao karikaturu. Taj se prikaz nalazi u Rimu na brežuljku Palatin. Tamo je očito bio urezan u zidu jedne tadašnje škole. Na tom crtežu vidi se rob koji stoji pod križem. Raspeti je prikazan s magarećom glavom, a ispod crteža je nespretno napisano: „Aleksamenos se moli Bogu.“ Rimljanima je bilo neshvatljivo da bi znak križa bude znakom spasenja i otkupljenja.

Ništa ne želim znati osim križa

Središte Pavlovog Evandelja jest upravo Isusov križ i naviještanje raspetoga Isusa. Isusovo razapinjanje na križ za Pavla nije samo povijesni događaj. On vidi i nakon uskrsnuća u uskrsлом Gospodinu Raspetoga (usp. 1 Kor 2,2). Pavlovske zajednice očito postavljaju pitanje: Što se to tako važno dogodilo po Isusovom križu? Mogu li se pomoću

križa bolje nadvladati teškoće svakodnevnog života? Pavao se ne bavi pobliže ovim pitanjima. Pravo se značenje križa ne može shvatiti, smatra on, samo vanjskim znakovima i čudima, pa ni dubljom spoznajom Boga i svijeta. Ako pokušamo razumjeti značenje križa polazeći samo sa stajališta izvanjskog svijeta, onda će križ ostati samo sablazan i ludost (usp. 1 Kor 1,22-23).

Križ - snaga Božja

Međutim, oni koji prihvate Pavlov navještaj, oni otkrivaju u križu tajnu Božje snage i mudrosti (usp. 1 Kor 1,24). Kako se može razumjeti ova Pavlova izreka? Pavao tvrdi da se u križu očituje Božja solidarnost sa svim ljudima koji su slabi ili su žrtve drugih. Isus, Sin Božji iskusio je po križu što znači neuspjeh i smrt. Po Njegovom križu Bog je pokazao

Lectio
Divina

da je blizu svima koji osjećaju vlastitu nemoć, koji se nalaze na pragu propasti. Božja snaga pokazuje se u križu, ona je snaga za sve one koji trpe patnju. Tu se vidi još jedna nova dimenzija križa: Božja snaga se očituje i onda kada kršćani stanu na stranu slabijih, kada se bore protiv nepravde, kad se suprotstave moćnicima ovoga svijeta. U svemu tomu očituje se snaga križa o kojoj govori Pavao.

Novi život s Raspetim

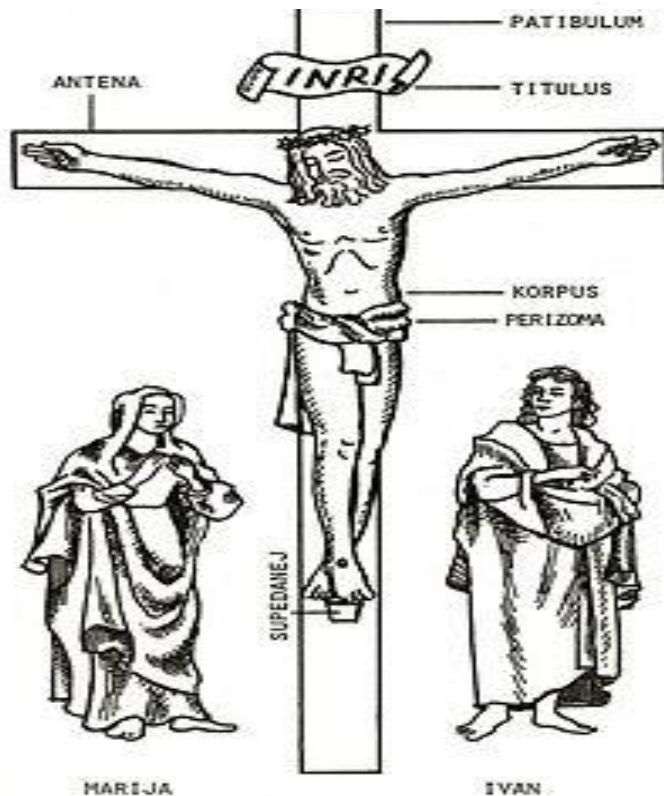
"Odlučujući" susret vjernika s Isusovim križom događa se u sakramentu krštenja, kaže Pavao. Krštenjem vjernik biva razapet s Kristom, kako bi mogao s njime i živjeti (usp. Rim 6,6-8). Krštenjem u čovjeku umire sve ono, što ga rastavlja od Boga, od sebe samoga i od svijeta. Novi život očituje se u novom odnosu krštenika prema Bogu i prema svijetu. Krštenik dobiva slobodu, on nije više podložan vanjskim utjecajima.

Po Pavlovom mišljenju po krštenju čovjek ne dobiva samo neko puko obećanje nekog novog svijeta, nego stvarni novi početak. Taj početak Bog daruje svakom kršteniku. Ta novina, koju čovjek dobiva krštenjem, nije nešto što će iz života krštenika ukloniti svaku patnju. Krštenje daje čovjeku snagu kako bi mogao ići putem koji je tako često označen znakom križa. Krštenje daje čovjeku snagu izdržati na tom putu.

Uistinu, besjeda o križu ludost je onima koji propadaju, a nama spašenicima sila je Božja. Ta pisano je: "Upropastit ću mudrost mudrih, i odbacit ću umnost umnih. Gdje je mudrac? Gdje je književnik? Gdje je istraživač ovoga svijeta? Zar ne izludi Bog mudrost svijeta?" Doista, kad svijet u mudrosti Božjoj Boga ne upozna mudročću, svidjelo se Bogu ludošću propovijedanja spasiti vjernike. Jer i Židovi znake ištu i Grci mudrost traže, mi propovijedamo Krista raspetoga: Židovima sablazan, poganima ludost, pozvanima pak – i Židovima i Grcima – Krista, Božju snagu i Božju mudrost. Jer ludo Božje mudrije je od ljudi i slabo Božje jače je od ljudi (1 Kor 1,18-25).

Križ († lat. *crux*; grč. σταυρός *stauros* »kolac, stup, križ«). Najrašireniji i najizrazitiji simbol kršćanstva. Zapravo je to rimska sprava za mučenje na kojoj je Krist bio mučen i umro i tako postao Spasiteljem čovječanstva, a time je križ od znaka poniženja i sramote postao znakom i simbolom slave.

Raspinjanje kao mučenje izmislili su Feničani. Kao mučilo bila je to isprva jedna uspravna greda (*patibulum*), a kasnije joj je pri vrhu ili na vrhu pridodana poprečna vodoravna greda (*antena*). Na dnu uspravne grede nalazio ponekad se mali oslonac za noge (*suppedaneum*), a na vrhu bi se pribila pločica s imenom i krivicom osuđenoga (*titulus* »natpis«).

ISUSOVO RAZAPINJANJE

Isusovo razapinjanje dio je Isusove muke opisane u Novom zavjetu. Nakon što je noseći križ došao na Kalvariju u Jeruzalemu, Isus je čekao da stražari iskopaju jamu u koju će staviti križ. Prema židovskom običaju, žene su ponudile Isusu jako vino s gorkim primjesama, da mu utrnu osjetila, tako da manje trpi bolove. To je u Svetom pismu nazvano žuč, jer je gorko. Isus je okusio to piće, ali ga nije htio piti, jer je želio trpjeti pri punoj svijesti, za otkupljenje ljudskih grijeha.

Prije razapinjanja, stražari su Isusu morali skinuti odjeću, da mu preko glave prevuku nešivenu haljinu. Prilikom svlačenja, morali su ponegdje odjeću i otrgnuti od tijela, jer se zalijepila za kožu zbog krvarenja. To je Isusu zadavalo dodatnu bol.

Kod Rimljana, kažnjenici vise goli na križu, kada su raspeti. Kod Židova je običaj da se pokriju bokovi. Tako su učinili i s Isusom. Isus je dragovoljno dozvolio da ga razapnu na križ, kako bi ispunio Božji plan spasenja. Prvo su mu užetom čvrsto vezali ruke i noge za križ, jer bi se inače udarcima čekića pomakle ruke i noge. Stražar je uzeo dug čavao i zabio ga u Isusovu ruku. Morao je više puta udarati čekićem po čavlu, da dođe do drva križa. Dodatni udarci bili su još bolniji, jer su bile smrskane kosti i razmaknute krvne žile. Kod razapinjanja nogu na križ, morali su Isusove noge prvo pritegnuti prema tijelu da tabani budu posve na križu. Čavao je prolazio duže vremena nego kod probijanja ruku. Isus je dao probiti ruke, za grijehe koje ljudi čine rukama, a noge za grijehe kada ljudi hodaju putem nemorala. ^[1]

Ne zna se da li su Isusove noge bile pribijene s jednim ili dva čavla. Do **12. stoljeća**, umjetnici su prikazivali **raspelo** s nogama koje su jedna uz drugu, pribijene s dva čavla. Od 12. stoljeća, umjetnici prikazuju raspelo gdje su noge položene jedna na drugu s jednim čavlom.

Kada je **Isus** bio raspet, križ je trebalo osoviti. Primili su dio križa gdje su bile ruke i povukli su križ do jame, gdje su ga utakli. Morali su Isusa svezati za križ ispod **pazuha**, da se njegovi dlanovi ne razderu prilikom podizanja križa. Bilo je bolno, kada se sva **težina** tijela prenijela na ruke i kada je donji dio križa udario u jamu. Ispod križa bilo je sjedalo na koje se Isus upirao, jer bi mu se inače ruke raspale po teretom križa. Sjedalo se ne vidi i ne prikazuje na raspelima, jer se iza bokova nije ni vidjelo. Nad Isusovom glavom bio je natpis: "Isus Nazarećanin, kralj židovski (Iv 19,19)." **I21**". Napisan je u tvrđavi Antonija. **Poncije Pilat** naložio je, da se to napiše. Natpis je bio na **latinskom**, na **grčkom** i na **hebrejskom jeziku**. Bio je na latinskom jer su Rimljani vladali zemljom. Natpis je bio i na grčkom, jer su mnogi Židovi u **Jeruzalemu** bili doseljenici iz krajeva gdje se govorilo grčki. Hebrejskim jezikom govorili su domaći Židovi.

Židovski svećenici nisu odmah primijetili što piše na natpisu. Naknadno su tražili od Poncija Pilata da se izmjeni tekst: "Ne piši kralj židovski, nego da je rekao da je kralj židovski (Iv 19,21)." Pilat ih je odbio i nije promijenio natpis. U natpisu, prva riječ Isus znači Spasitelj od grijeha, druga riječ predstavlja grad **Nazaret** u kojem se Isus rodio. Treća riječ poručivala je Židovima da je Isus kralj kojega su proroci navješćivali, a židovski narod očekivao. Natpis je bio dug oko 60 **cm**, obličen **sadrom**.

Sveta Jelena Križarica 326. je godine pronašla dio natpisa, koji se danas čuva u crkvi sv. Križa u **Rimu**. Isus je na glavi imao trnovu krunu. Stražari su, nakon što su završili s razapinjanjem Isusa, bacali **kocku** da odrede kome će pripasti Isusova donja haljina, **sandale**, **pojas** i tunika. Ostala je još haljina tkana u jednom komadu. Nisu je razderali na dijelove, nego su bacili kocku kome će pripasti. Time se ispunilo proročanstvo: "Razdijeliše odijelo moje među sobom i za haljinu moju baciše kocku (**Mt 27,35**) ." Stražari su vjerojatno prodali Isusovu odjeću i sandale, jer su imali svoju vojničku odjeću i obuću.

